

RB

Es la cinch centas y pico
de la nostra colecció;
si las altras eran bonas,
aquesta encare es milló.

Desde la cort celestial

Sr. Director de LA TOMASA.

Molt senyor meu: La present carta la rebrá directament per mediació d' un cap de núvol després d' aquesta *Constelació*, y son contingut podrà clarament obtenirlo per la *evaporació de gassos acumulats* dintre d' una gota d' aigua *somesa* á una depressió *obligatoria* de cinquanta atmósferas *escassas* per según. Aquesta es la fórmula de correspondencia establerta per totas las constelacions desde 'l *Cosmos* de més de cinquanta mil caps de *virám*.

Com siga que vaig prometre ocupar-me aquesta setmana de las festas qu' han tingut lloch á Barcelona y per alló de que paraula... es paraula, no tinch altre remey que ferho, encare que no á *peu plá* com jo esperava, sino desde 'l *Cel* ahont estich allotjat ja fa tres dias, fentme cada tip de *veure sants* que segurament qu' aquí á la *terra* sería l' enveja de més de quatre criaturas.

No dupti que l' estranyesa de vosté será gran y no ho será menos quan sápigam com y de quina manera he desaparegut de 'l mon de 'ls *vius* pera remontarme á la regió de 'ls... *espavilats*.

N' hi faré dos quartos pera posarlo en antecedents

Lo dissapte á la nit, no poguent veure la *cabalga* a sospesa, no pe 'l mal temps, segons vá fer anunciar l' Ajuntament sino per poguer *retornar* á un *carro-mato* qu' á última hora li vá agafa un *atach de nirvis* al veure que 'l portavan al *Matadero* vaig determinar passar l' estona en un cinematógrafo de 'l Paralelo, fent desseguida coneixensa íntima ab un senyor respectable de llarga barba blanca acompanyat d' una senyoreta elegantíssima y d' una *nyinyera* ab un nen als brassos. Invitat á acompanyarlos, varem pendre tot *xano, xano* la direcció de la *Creu Cuberta* y... ¡espantis! al ser allí, jo pensava que m' agafava alguna cosa. Los meus companys ab un tancar y obrir d' ulls, s' havian convertit: lo senyor de la barba blanca, en Sant Pere: la senyoreta *elegantíssima*, en la Mare de Deu de la Mercé y 'l nen en un *niño* rosset. En quan á la *nyinyera*, Sant Pere li vá tocar la punta de 'l nás ab lo dit gros com si toqués un timbre d' alarma y... se vá fondre.

No vaig tenir temps de cridar ausili, puig en un *santi-amen*, vaig notar en mi un mohiment *ascendent*. No hi havia dupte; *pujaba, pujaba* com si jugués á la bolsa. En menos de cinch minuts, perdiam lo mon de vista y arrivabam á la primera capa atmosférica y sense fer pá ni trago, ¡hala amunt sempre Pe 'l camí Sant Pere y la Marieta, van saludar á tres ó quatre *estrellas* de primera magnitud. Per cert qu' á una d' ellas la tinch present de 'l *Trianon*. Y sempre *pujant pujant* y traspasant *capas* (no hi havia cap *sobretudo*) vam arribar á la primera constelació *còsmica* fent parada y... cigarrillo. En aquet punt ja 's deixa sentir una mica l' *ayre de 'l Cel*, per quin motiu no hi ha cap fonda.

D' allí fins á la *regió celestial*, hi há mitj hora en *tartana*; pero no es tartana per tracció de sanch, no, aquí dalt, no n' hi há d' animals; l' unich es una especie de *sargantana instruida* que vá á la bugada y no *perl*. *Forsa bruta*, tampoch n' hi há; tota 's *ren-*

ta y 's planxa, de manera que 'ls vehiculs, van moguts per forsa... de *flaquesa, esbravada* á la quinta potencia *còsmica* y *adornada ab vinyetas* á escepció de 'ls carros d' industria que 'ls fan *corre empaytantlos*.

A ters quartos d' una de 'l rellotje *sideral* (una especie de cronómetro hidraulich que *dona l' hora* á pagar desseguida) estavam frente 'l Palácio de la *Cort Celestial* qu' está preservat per un fosso d' una profunditat horrible qu' al veure 'l vaig quedar fret de manera que no van tenir altre remey que ferme passar: *ab panyos calents*.

Al entrar al *Cel*, la *Música celestial* estabí ensajant *L' alegria que passa*, ab una precissió de detalls que fins se sentia *respirar* lo carro y 'l *crich crech* de 'ls muscles d' en Cop de Puny quan aixeca 'l pedris.

Molt prompte vaig trabar amistad ab tots los *sants* y *santas* de setmana, especialment ab un *sant* que no es al calendari perquè *no hi cap*. Me vá ser simpatic desseguida perquè fuma *fort* com jo y no s' envia 'l fum perquè diu que no esta per *compromisos*.

Després de cambiarse de roba va comunicarme Sant Pere l' objecte de sa visita á Barcelona, esplicantme las impresions que las festas li habian produhit; impresions que ressenyaré extractadas puig que 'l poch temps de que dispo per escriure la present no 'm permet ferho d' altre modo ab tot lo meu sentiment.

Detallant los números de 'l programa, no vá tenir prou boca pera alabar lo concurs de *gegants*, puig entén qu' han sigut los unichs *personatjes* que 'ls han fet sense amagarse 'n. y en quan al ditxos *batallo infantil* lo considera una *criaturada* y es lo qu' ell diu ab molta rahó: després los pares d' aquestas infelissas criaturas, pagarán tres cents duros pera librarlos de fer *en serio*, lo qu' han fet de broma. Ab tot, acceptant l' idea com á bona, vá afegir hem de convenir ab la diferencia de talent de son iniciador, perquè al formar un cós de dos centas plassas de soldats, hauria tingut de formar dos centas plassas de *raspas* y dos centas plassas de *moros*; ò siga á *raspa* per *soldat* y á *moro* per *raspa*. N' hi han que 'n fan més d' un.

Me 'n alegro d' haber pujat aquí dalt perquè puch enterarlo de la mar de cosas. He sapigut que la casa de la Plassa de Catalunya no 's vá cremar perquè casualment aquella nit estava molt de broma y 's conta que vá dir al jefe de bomberos. «Es inútil que tracteu de *calarme foch*: no m' encench fins que no s' encengui lo carrer de Fernando» Y are que dich de 'l carrer de Fernando, per aquí dalt corre 'l rumor de que tota la culpa la té l' *Arrendataria*.

Al reconvenirlo per la pluja d' aquets dias va, contestarme «Noy; jo ja no sé com acontentarvos: jo ho hi fet ab fi de bé. Si he fet ploure ha sigut per' que no hi hagués tanta *pols* á la *Masia*».

Entre la clase d' angelets alats, he trovat aquí dalt á moltas criaturas conegudas, entre ellas á una que vivia al costat de casa y que en més de quatre ocasions li havia donat terrossos de sucre y alguna puntada de peu. Aquet angelet ha sigut qui d' amagat de la Cort me vá fer entrar á la Galeria de 'l *Registre celestial* poguent admirar uns grans fóleos ab tinta fosforecent ahont apareixen *registrats* tots los mortals per ordre alfabétich.

Llegeixo, senyalats ab llapis blau (digne de castich) la comisió de 'l carrer de la Boqueria pe 'l delict de tenir *xinos esgarrats* pujantlosi las *sanchs al cap*; la de 'l carrer de Carders per las *bicicletas retalladas* y la de la plassa de Sepú'veda per las *barallas* qu' hi han hagut á la *Masia*; si senyors; sino ho sabian, las *cols* y 'ls *aparatos eléctricos* s' han estat *pegant de bofetadas* aquets dias.

¡Si sapigués Sr. Director tot lo que sé per mediación de 'l registre citat! ¡quants y quants de nostres amichs, sense saberho, portan lo front. . *artificial!* perque las sevas *costellas faltan...* á la veritat!

Jo també hi figuro encare qu' ab un petit error de ploma: figuris; llegeixo que dech dos mesos de lloguer al *sastre* y un parell de trajas al... *propietari*.

No tinch mes temps pera allargar la present carta; de paraula tindré 'l gust de ser més extens.

Com siga que penso quedarme *aquí dalt* set ó vuyt dias més, li agrahiré passi per casa y digui á la meva senyora que m' envihi per 'l *ordinari* una mudada interior. Mala *jeya* que tinch; no faltaria sino que 'm veyessin brut de dintre.

Li anticipo gracias y fins á la tornada que ja li notificaré per que puga venirme á rebre á la *Creu Cuberta*.

De vostè affm. S. S.

JOAQUIM MALLEU.

LA GLORIA

SONET

¿Qué es el placer, la vida y la fortuna
Sin un sueño de gloria y de esperanza?...

(ZORRIILA)

Altiva s' alsa al mitj d' una gran plana
la montanya á quin pich está la gloria;
al entorn de sos flanchs s' hi veu l' escoria
ahont envilida jau l' especie humana.

Ab ansietat tots pujan, pero vana
es per molts presumpció tan il-lusoria;
sols hi arriuan alguns, als quals l' historia
ab caràcters daurats citarà ufana.

¡Mira, oh gloria, en el hom tanta flaqueza!
¡Contempla lo meu cor que per tu ansia,
gastant ab sos afanys sa juvenesa!

Si, á cops, pujo fins tu ab vera alegria,
creyentme plé de fama y de sabiesa.,.
¡Es sols en alas de ma fantasia!

ANTONI CANTALLOPS.

Una aventura

Com Loreto Bernat
no hi há nena més xamosa;
es tan bonica y hermosa
que á n' á mi 'm te mitj xiflat.
La vaig veure á Vallvidrera
qu' anava ab lo seu *papá*
y tant y tant m' encisá
que la vaig seguir ab fatlera.
Tot alsantse la faldilla
ab cert art que m' encantava,
discretament m' ensenyava
un pamet de pantorrilla
Aquell am pera enganyarme
tant bé 'l sapigué tirar
que al moment me va pescar...
perque vaig deixá pescarme.
Dos ó tres dias després,
mon amor l' hi declarava
y dignament lo sellava
clavantli á n' el front un bes.
Varem jurar estimarnos
portats del més viu anhel,
y encar' que fos per' ná al cel,
may havíam de deixarnos.
Ens ferem mil prometensas
somniaut un jorn felís ..
y jo vaig ser tant *lluis*
(sense á aquets ferlos ofensas),
que recordo qu' un anell
de brillants vareig donarli...
pero val més que no 'n parli
puig m' acredita d' anyell.
Es lo cas qu' una vegada
no sabent ahont matá 'l son

vaig ficarme al Triánón
en hora molt avensada
quan aixis que á dins entrava,
me veig la *meva* Bernat
ab aquell senyó al costat,
(que 'l seu pare 'm figurava)
que ab cert art no gens bonich
l' hi estava fent mil joguinas
tocantli sas galtas finas
y donantli algún pesich.
L' efecte que 'm feu no ho sé,
pero si tant poca gracia
qu' anava á fé una desgracia...
si no fos que no 'n sé fé.

J. M. MALLAFRÉ.

¡Desesperació!

Qui en lo mon existirá
que 'm deixi ¡per Déu! deu duros
per poguer sortir d' apuros
perque 'l *sastre* 'm vol matá.
No 'm pot veure 'l *sabaté*
ni la dona ni la mare,
ni la sogra, ni 'l meu pare
ni molt menos l *barbé*.
M' enpaytan por tot arreu
puig estich tan enredat
que 'l dia menos pensat
lo meu cap posan á preu.
—¡Bagarro, beneyt, talós! —
'm diuhen aixis que 'm veuhen
Tan si 'm creuhen com no 'm creu-
aquest viure es espantós. -hen
Aixis passo molta gana

y estich sempre molt pansit,
á casa es sempre un *bullit*,
¡natural si tothom mana!
Y jo en vista, francament,
de ma horrible situació
per acabar tot aixó
hi resolt fer lo següent;
Als diaris vull posar
un anunci que aixis digui;
«S lloga per lo que sigui
un home que vol menjar.
En lo carrer del Mató,
trés, tercer, porta segona
(qualsevol hora m' es bona)
trobarán á un servidó,
que ho farà tot molt barato»
y sinó arribe á trobar
qui á n' mi 'm vulgui llogar
allavors... es cert... ¡me mato!

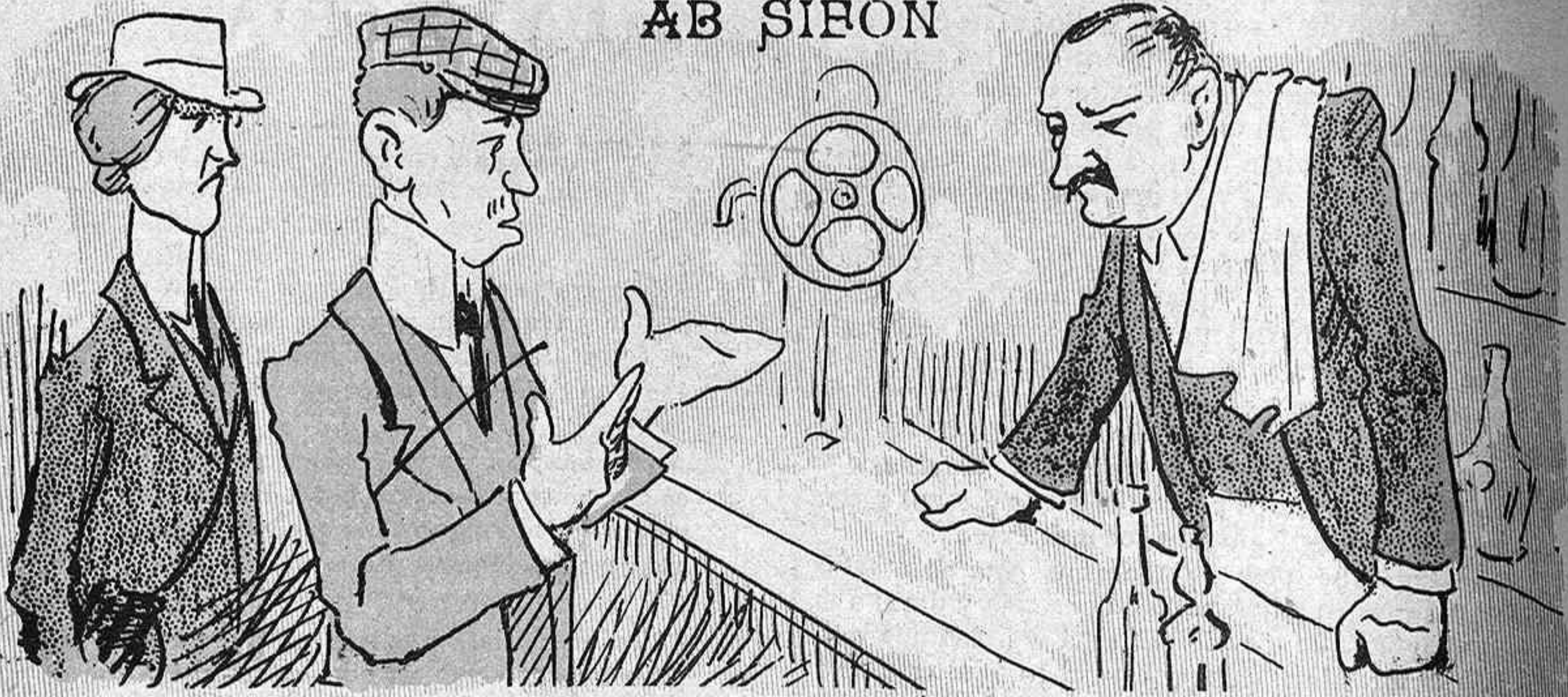
I. ZERAVAL.

I N T I M A

Si quan ab afany te miro
per ta bellesa extassiat,
sents que una corrent de foch
ve á abusarte lo semblant.
no 't sorprendis vida meva,
ni ho trovis cap mica extrany,
puig l' ánima enamorada
que ab la vista vol parlar,
també pot Angela hermosa
ab la mirada abusar.

XERET de PREMIA.

AB SIFÓN

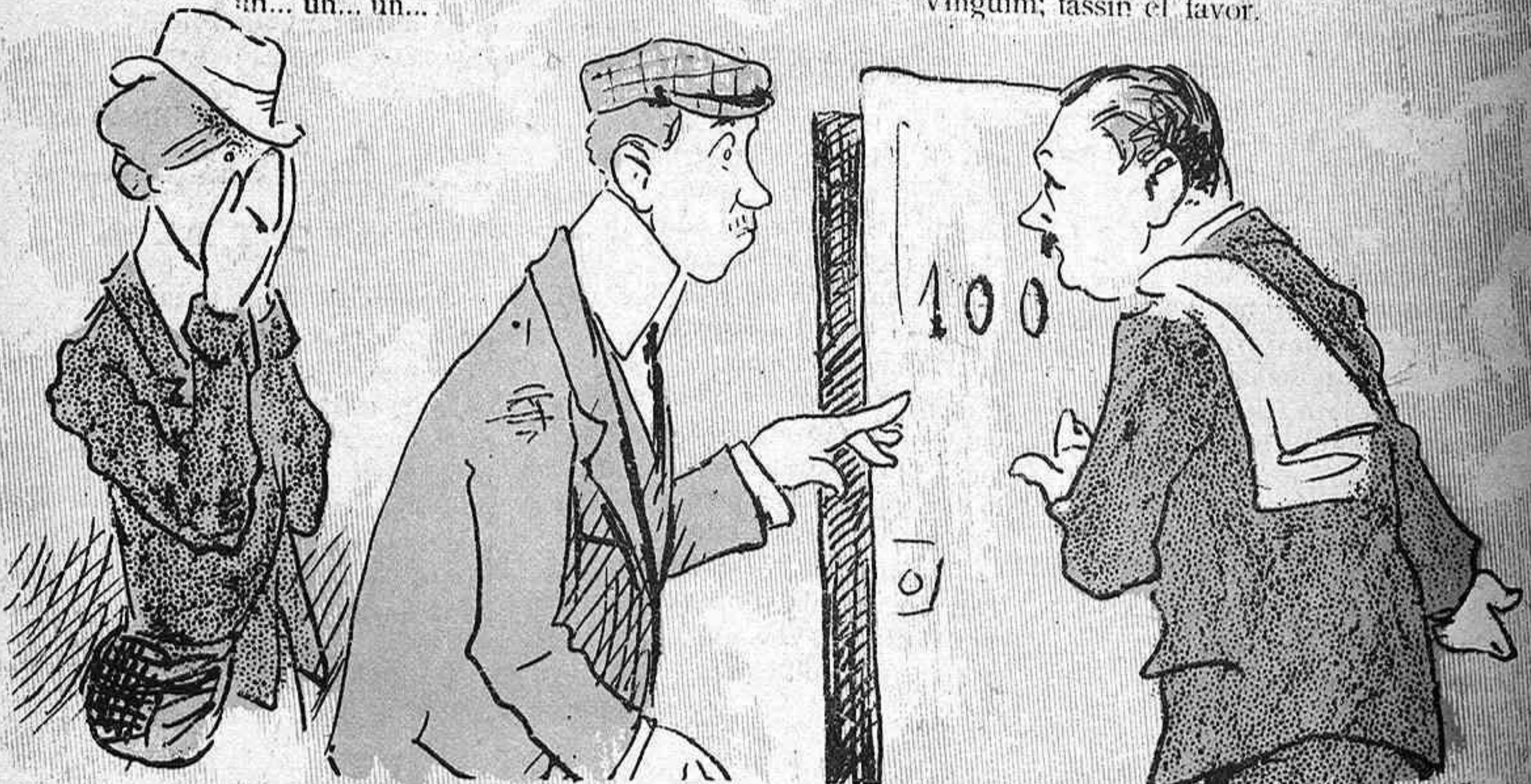
—Mi querer beber un vaso
de eso que va con sifón.
—¿Un soldat?...

—No querer eso...
—¿Un vermouth?
—No; no señor.

—¿Un bitter?
—Ah, no, tãmpoco;
un... un... un...

—Ay té rahó;
ara comprench lo que volen.
Vinguim; fassin el favor.

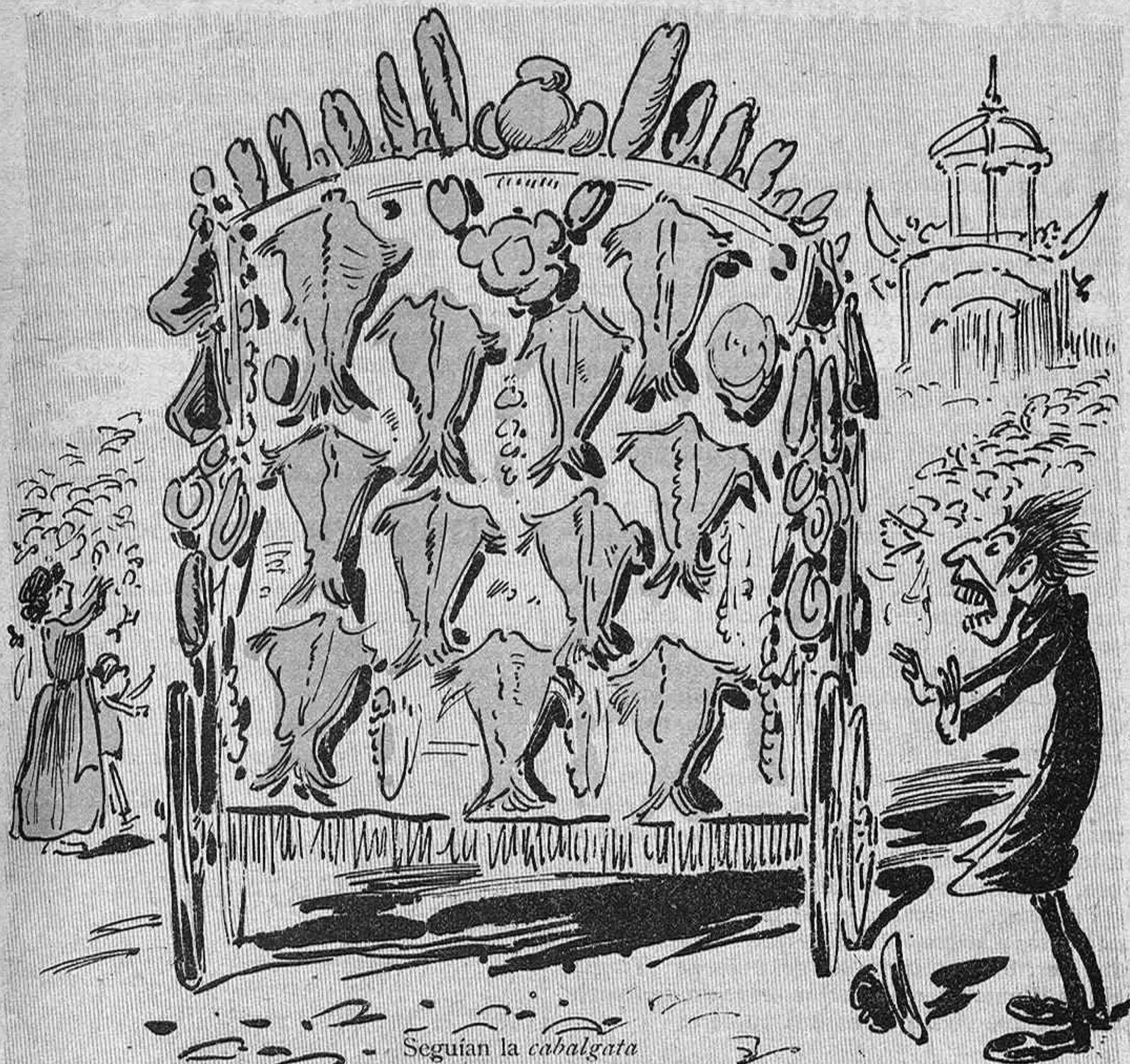
—Aquí está lo que 'm demana.
—Va con sifón, eh?

—Prou, prou:

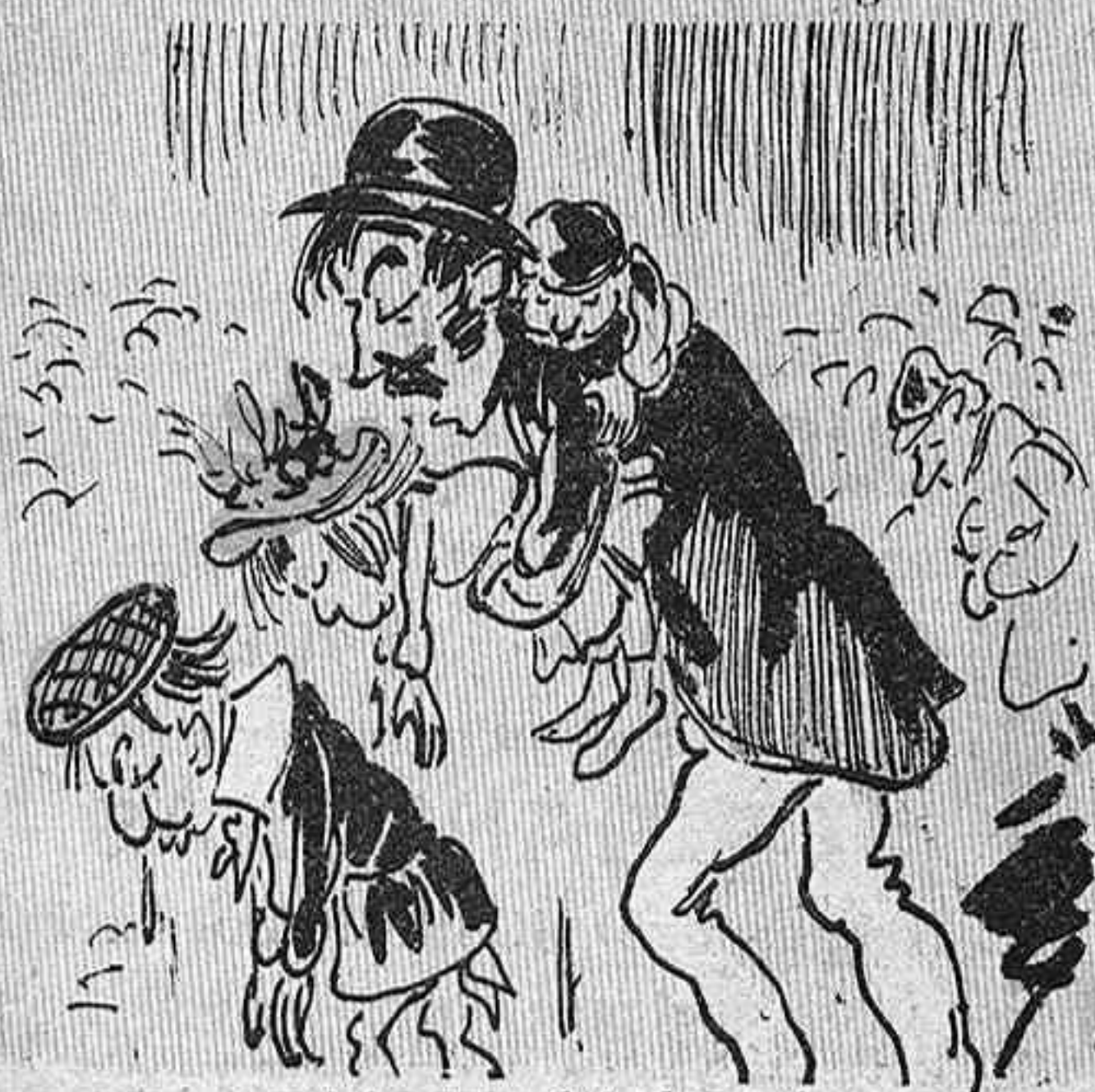
Aixequi la tapadora,
y prompte veurá 'l sifón

Vico Savina

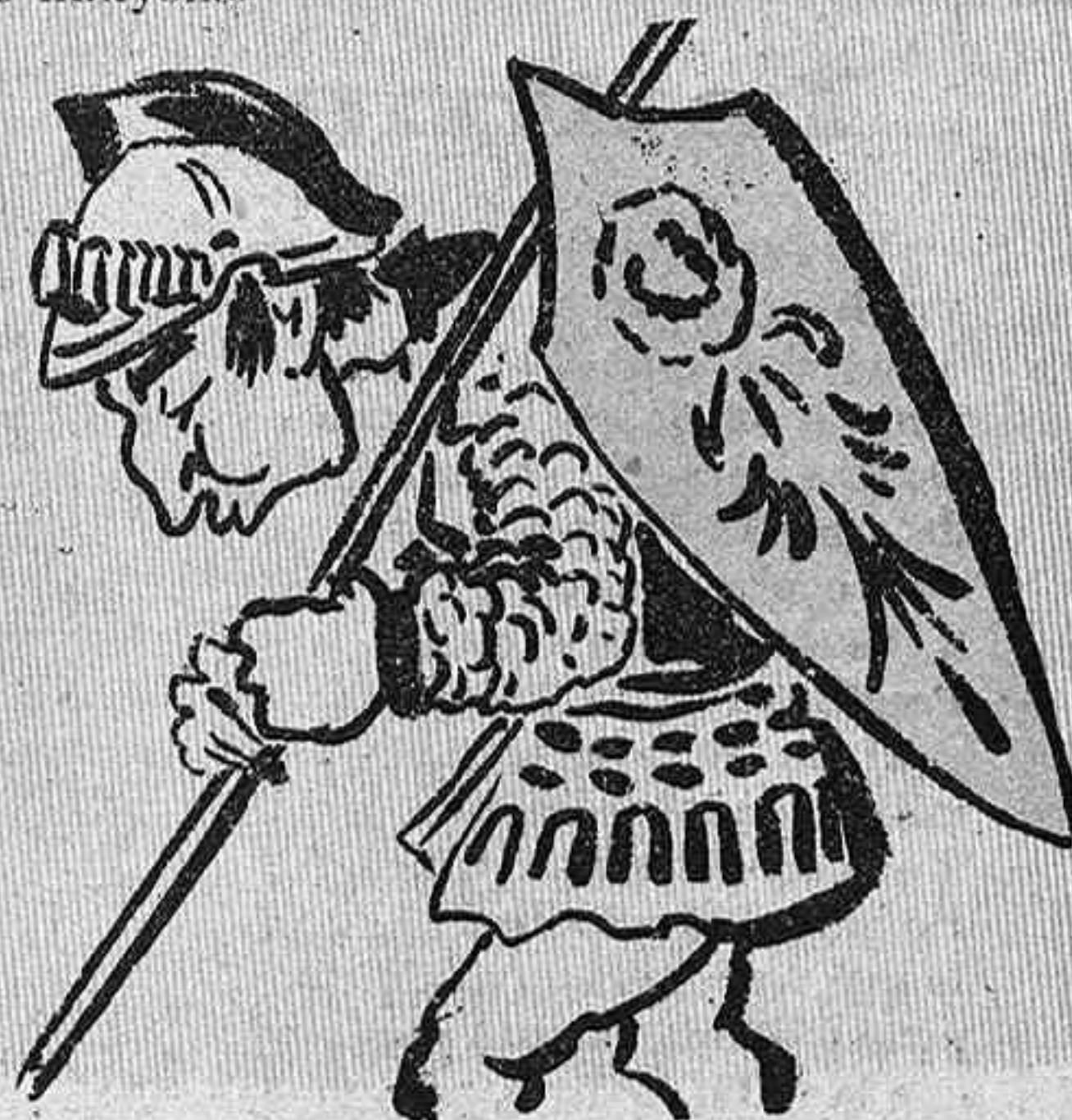
REGORTS DE LA CABALGATA

Seguían la *cabalgata*
mirantse 'ls pans de crostóns
y aquells penjays de *hadeijo*
alguns mestres de minyons.

A las tres dei demati
en Pruna y la canalletá
se 'n anavan á dormí.

¡A n' aquet pobre *romá*
se 'l varen ben passejá!

LA BOFETADA

.....

Non vá de quento, lo cás que vaig á explicar es rigurosament históric. Un galifardeu que contava ja alguns anys, es lo protagonista del fet; era aquell xicot, un minyó molt sapat y gros, ab una cara farrenya y uns pnnys, que causavan respecte; á pesar de esser ja grandot, se dedicava á l' honrosa professió com elldeya, de *periodista*; no vol dir per aixó que escribis en cap diari, lo qu' ell deya era senzillament anar á vendrels per los cafés, teatros y carrers, cridant ab tota la forsa dels seus pulmòns LA TOMASA... *El Otero*... *El Liberal*, defensant així ab molts treballs el *lastre* que necessitava lo seu estómach.

Entre 'ls *parroquians* d' arrós, ¡se entén! qu' ell contava, hi havia un esprimatxat jovenet que portava 'ls cabells á coll-y-bé, modernisme pur, y que tenia l' ofici d' escriure versos, pero que no podia cobrar ni un cèntim de las composicions que eixian del seu magi, y ¡lo que pot l' afició! el xicot volia estar al corrent del moviment literari y per lo tant llegia los diaris sense comprarne may cap, eixint ab la treta de demanar després un setmanari qual nom may havia existit.

Cremat ¡lo *periodista* va jurá escarmentarlo, y un dia que va ferlo está plantat més de mitxa hora mirant los diaris en perjudici de la seva butxaca, quan los hi va tornar li vá eixir ab la cantarella de sempre, demanantli la revista «La bofetada» Senti aixó 'l mossega y cuadrarse al seu devant va esser tot una cosa, y al mateix temps que li ventava una morma terrible va dirli ab gran sorna ¡Tingui, aqueix es l' únich periòdic que serveixo de franch! La setmana que vè li guardaré l' número!

R. HOMEDES MUNDO.

Intima

¿Vols sapigué 'l qu' es «amor»
y vols nena, que jo siga
'l qué, d' eix mot tan preuhat
vinga á explicarte l' enigma.
Doncas mira no pot esser
de contestá 'l que desitjas.
puig contestarte no pot
'l que tant de cor t' estima.
Pregúntaho á un filosofh,
y ell, ab las sevas teorias,
millor que jo podrá dir
'l que aqueix mot significa.
Pregúntal'hi y te dirá
lo que, avuy, jo no puch dirte
perqué 'l ferho, es ben segur
que la vritat te diria,
y tu, ja sabs verament
que la vritat no pot dirse.

BERNABÉ LLORENS.

Camà de broquil

Aquesta nit passada, si que, nena
jo hi disfrutat en gran;
hi somniat, *nada menos*, que ta mare
sortia á pendre banys.
Tu y jo restavam sols en ta cambreta
sens esser espiats...
alli, parlant d' amor y altres dolcesas
tu té m' has desmayat!...
¡Y has caygut! mes aixis que t' agafava
pel cos ab una má
y ab l' altra 'm permetia allargá 'ls *dàtils*
del modo que ja sabs,
en eix moment, un pito de sereno
¡Mal llamp!- ¡M' ha despertat!;

RAMPELLS.

Máximas y Consells

No vulgas aná al cel encar que bellas
nos pintan sas regions alguns artistas
perque ¡ay! si judicas per las vistas
veurás que alli ns fan veure las estrellas.

¡Quants babaus tenen per dona divina
á la que fa mes gasto de farina!

B. RAMENTOL.

EPIGRAMA

Lo famós lladre Bartróns
va fé un timo colossal
que pujava un capital
de tres ó quatre millóns.
Y avuy, plé de vanitat,
ho recorda tot content,
puig en diu de 'l seu argent:
Lo meu tresor *es-timat*.

A C.

LA TOMASA CUPÓ PRIMA N.º 48 (1)

Que dona dret á adquirir per

UN RAL

la comedia en un acte y en prosa

CAMÁNDULAS

original de D. JOSEPH BARBANY

qual preu corrent es lo de

UNA PESSETA

(1) Caduca als vuyt días ó avans si s' agotan
'ls exemplars.

Marian Escriu y Fortuny

Portats pe 'l desitj vehement d' honrar la memoria del que en vida fou nostre estimat company de Redacció y á fi també d' obrir una subscripció qu' alivii á la familia de tan inspirat poeta, suprimím en aquet número lo folletí pera disposar de major espay pera realisar nostres desitjos.

Com á datos biográfichs de D. Marian Escriu y Fortuny, poca cosa mes podríam afegir á lo consignat en nostre número anterior, com no fós donar compte dels llores guanyats pel nostre company en los Jochs Florals y en diferents certámens de Catalunya.

Entre las poesías qu' han fet digne d' aquestas distincions al escriptor de bon tremp, recordém ara *Lo metje y 'l curandero, La grossa, Vell y boig, Professió de fé, Avant, La Borraxera, Lo mar catalá, Soltera, L' auca d' en Bertran, Los dos germans, Lo sastre de Roda, La guerra, La mala llengua, L' obrer,*

composicions que per sos mérits bastan pera donar fama á un poeta.

Altres molts premis vá obtenir en noble lluyta 'l nostre company; pero á mes de no recordar de moment lo títul dels travalls, creyem que podríam excusarnos de consignarlo, fins sabentlo, porque 'ls nostres llegidors que tant volían á l' Escriu l' han eguit pas á pas en sa carrera.

Pera dedicar algunas flors al malaguanyat Escriu, no hém anat á demanar la colaboració dels nostres primers poetas ni de ningú enterament. Publiquém lo que bonament ha vingut á la Redacció; y aixís si en alguna poesia de las dedicadas á nostre company pot notars'hi alguna incorrecció, vé en cambi avalorada pe 'l noble sentiment de que 's troba possehit son autor. Y tractant de plorar á un bon poeta, á un amich entranyable, hem preferit lo sentiment expontani á la correcció laboriosa.

Tením varis projectes pera aliviar á la familia del Escriu, los quals creyém poder portar á felis terme, y entre ells hi há el d' obrir una subscripció ahont figurin tots los amichs y admiradors de tan notable literat.

Acabarem, donchs, aquestas ratllas, indicant als amichs d' en Marian Escriu y á tots los nostres llegidors, que 'ns dispensarán un favor que no sabrem com pagarlos, si procuran que dita subscripció obtinga un bon resultat y puga ser un lenitiu pera la atribulada familia del que fou el nostre volgut company de Redacció.

A la memoria del meu
estimat amich y mestre

Marian Escriu y Fortuny

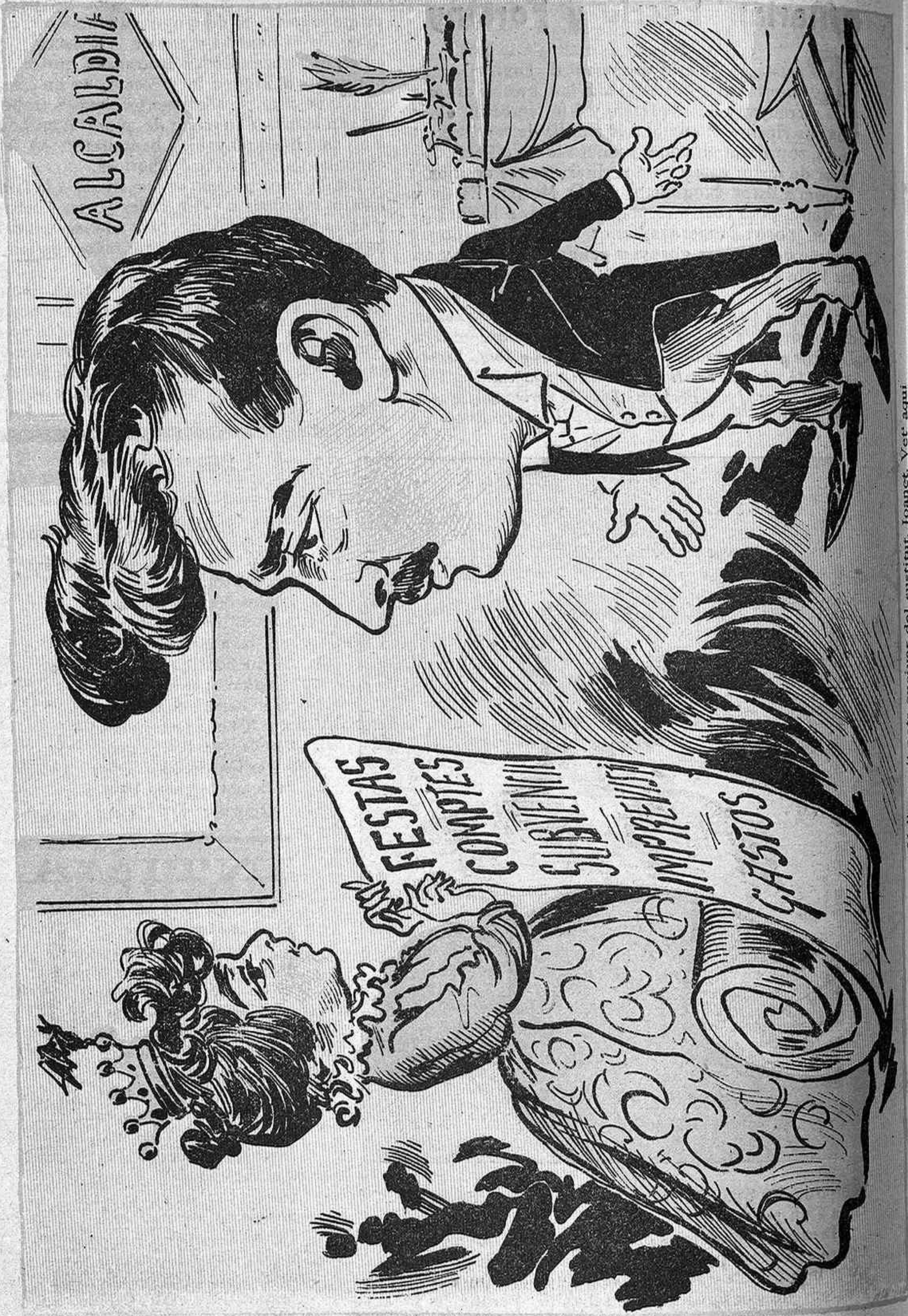
En vida, amich méu sigueres;
tú, vas mostrarme el cami,
de las lletras catalanas
que cultivo; y si 'l que ahir
era mon mestre, la Parca
se 'l ha endut, mon cor per' xó,
guardará per ta memoria
la mateixa admiració,
que 't tenia avants; desitjo
que la terra 't siga lleu,
y per tas qualitats bonas
te donga la gloria Deu.

JOSEPH VILA ORTANOBES.

INTIMA

¡Ja ho sab, ja ho sab que l' estimo!
Si bé encara no li he dit
ab la llengua, ni ab paraulas,
ja ho há entés ab mos sospirs,
ab mos ulls que flamejavan
y ab ma turbació... Per fi
ja ho sab tot! Las mil angoixas
del dupte, crudel butxí,
las vacilacions, las horas
d' insomni febrós y trist
y aquells duptes y desvaris
tot s' ha fós, tot ha fugit
Ja ho sab, ja ho sab que l' estimo
y al saberho ab un somris
celestial, m' ha dat lo premi
més dols y anyorat per mi!
Per xó avuy que á l' amor s' obra
un brillant esdevenir,
com campana en jorn de festa
branda 'l cor dintre del pit!

† MARIAN ESCRUI FORTUNY.

—Vaija, no t pots queixar del sustitut, joanet. Vet aquí
 'l méu estat actual, després de la teva ausencia.

—¡Si ho sé, no torno, Pubilla!

Las fiestas d' aqúixos días
 vegin ahont van á parar:
 ¡al carro d' escombrarias!

MONÓLECH DE SOLTERA

Geméchs de tórtora

Vint y vuyt... ¡vint y nou!.. ¡trenta
ben cumplerts!! .. ¡Deu meu!... ¡Deu
meu!...

¡Com vola 'l temps!.. ¡Com empenta
á un any breu, altre més breu!..

Creix lo feix que desespera...

Surten ja senyals de ruina...

y, ¡ni esperances sisquera
de deixar de ser fadrina!..

¡Jo no sé pas lo que pensen
los homens!... No faig pas pó!..

Los miralls prou me convencen
de que encara... ¡Deu n' hi dó!

—No té mala fesomia—

diu tothom;

mes per xó á la *Rectoria*,
¡may hi assentan lo meu nom!..

¡Quin será 'l dia!..

Fa quinze anys, quinze 'n contava
també, y la mare, pobreta,
veyent que m' empolaynava
me deya:

—Vaja, Pepeta..

no tingues aquest recél..

¡no 't dongues tan jove guerra!

Mira; *les gotes del cel*

totes cauen á la terra.

¡Per marits, ray!...—

Donchs encara

després de quinze anys es l' hora

que aquell consell de la mare,

m' aconseguix casadora!

¡Ay, si la mare vivía!..

Jo prou sé

que ella 'm va dir que *caurí*...

mes com?... quan?... ahont *caurè*?...

¡Quin será 'l dia? ..

Mes germanes-que 'n tinch dugues-
fa ja temps que son casades
y apart d' algunes marfugues
ab pau y ab amor passades,
totes dues son ditxoses
y viuhén bé ab sos marits
y son mares carinyoses
d' una colla de petits...

Si vaig á ca la *mitjana*

tot es: *tia tia tieta!*..

Los nens de l' altra germana

tot es «la *tia Pepeta.*»

Só la *gran* y ¡quí ho diría!

¡greu me sab

que tots me tinguen per *tia!*...

¡No m' ho puch traure del cap!

¡Quin será 'l dia!..

Y no es pas que 'l meu gust siga
difícil d' accontentar;

¡no só, com moltes, amiga

de lluhir ni malgastar! ..

Jo estaria satisfeta

ab un jove humil y bó,

puig la setmanada estreta

s' allarga ab la estimació..

Força amor, feyna seguida,

pau á casa y bon delit

foren prou, porque ma vida

s' escorregués sens neguit!..

¡Després... si un fillet tenía!..

Mes ¡ay Deu!..

Si es tot somni... fantasía..

¡Son *verdes* com la *guineu!*

¡Quin será 'l dia!

No fa gayre, la *Quimeta*

va casarse.. ¡Y quin sufrí!

Me mirava satisfeta

igual qu s mofás de mí!

De mes amigues, ella era

l' última... ¡Ja totes son

casades!.. Sent la darrera,

¡m' he quedat més sola al mon!

¡Y tan jove, ja es ca-sada;

disset anys no ben cumplers!..

¡Tants cops que jo l' he faxada

quan duya encara bolquers!..

Casi be, mare podría

serli jo

y en cambi quedo per *tia*...

Deu meu... ¡que s' acabe aixó!

¡Quin será 'l dia!

¡Ay!... ben cert que acabat fora,

y acabat de molt temps ha

si l' amor propi, en malhora

no m' 'gués vingut á temptá...

¡Que era bon noy!... ¡M' estimava!

Encara guardo l' anell...

¡Quin desengany! Jo 'm pensava

portarlo com un anyell...

Una rarsa de *mossa*...

Tenia 'l ball compromés

y jo que no, que ab la *Rossa*

no volia que hi ballés!..

—Donchs jo ho vull, que he dat pa-

—¡Tréncala!.. raula

—¡Jamay!

—Donchs ¡¡au!!

Com reya la *gata-maula*

quan vaig sortir del sarau!

«Au» vaig dirli y ho cumplía...

que en *Sisó*

lluny, molt lluny de mi, fugía!..

La *Rossa* 's casa... Jo no!

¡Quin será 'l dia! ..

Desd' allavors ¡Verge santa!

com si un llamp hagués passat,

sembla que 'l jovent s' espanta

de tenirme al seu costat..

Si m faig cálculs me 'ls esbullen

sens dóldressen dels planys meus...

y si suspiro, 'm reullen,

mofantsen, de cap á peus!..

En ballar so la darrera

y encare si algun minyó,

dels meus anys, veu ma fatlera

y té de mi compassió!..

Algun temps... ¡tants que 'n tenia

de galans! ..

Y ara que ab goig los pendr'a

me deixen per *vestir sans!*

¡Quin será 'l dia!

Tinch lo gloriós Sant Antoni

posat al capsal del llit

y 'l patró del matrimoni

no 'm fa trobar un marit!

Quan me 'l miro 's resucita

mon anhel... ¡Potsé hi posés,

al altre pany, Santa Rita

per' que un *impossible* fés!

¡Sant Antoni, us recomano

que tingáu de mí pietat!..

¡Santa Rita... us ho demano

ab molta necessitat!

Y 'l jorn que 'm tréguen de *tia*...

¡Oh Deu meu!..

Jo aniré á la *Rectoria*

de genolls.. descalsa... á peu ..

¡Tantdebó fós demá 'l dia!

† MARIAN ESCRIBU FORTUNY.

Premi extraordinari concedit en los Jochs Florals del any 1894.

A la memoria del inolvidable amich, l' escriptor

Marian Escriu y Fortuny

Avuy es altre dels companys d' associació (d' aquella associació tan desgraciada) qui ha baixat á la tomba. Als noms dels companys Gardó, Bartrina y Gibert, tenim qu' afegirhi 'l d' en Riusech; 'l d' aquell jove que fa dotze anys ab noble fogositat y ab son talent per base, iniciava y dirigia, aplegantnos en estret llas d' amiatat; el d' aquell jove que treballant per la literatura, per ella ha mort; el que valent més que molts altres literats no ha deixat casi res que siga fidel expressió d' aquella soltura d' ingeni, d' áquell pensar tot cap y cor, tot bon sentit y filigranas. La lluyta per l' existencia no 'l deixá un sol instant, y ha mort jove, y com obrer del seu treball, ¡pobre!

Jo que, més que com amich com á germá me l' estimava, sé que aquell noble cor ha deixat una filla, tendra poncelleta, qu' ha vist eclipsarse el sol de sas caricias, el sol d' un amor inmens de pare. Aquesta hermosa nena y sa mare han quedat sens més amparo que la bona de Deu.

Companys! Per en Riusech, per sa memoria... per sa filleta, la pobre Maria; doném proba de l' amiatat qu' ab ell nos enllasava, aliviant fins ahont nos siga possible la situació penosa de la familia d' un home digne, d' un escriptor desgraciat, d' un company modelo.

Paguém el bé qu' ell nos ha fet unintnos, ab bé per sa tendra filla y sa bona esposa.

E. MOLAS.

A la memoria de 'n Marian Escriu y Fortuny

¡Qu' hermosa es la mort, qu' hermosa!
que simpática y graciosa;
me sembla tan natural
que la miro placentera
y sempre tan riallera
mesclada en lo festival.
Ella dintre la opulencia
hi sega sense clemencia
per mes que de caixas d' or
n' hi hagi moltas y ben plenas
y seda de totas menas
y tapissos de valor.
Ella dintre la pobresa
com á dintre la riquesa
com en cabanya y tot cau,
com dintre la selva umbrosa,
com en la penya escabrosa,
com dintre del rich palau;
per tot fereix ab la dalla
y ab sa feina s' enmiralla
com al camp lo segadó;
quan li plau fa feyna llarga
y molts cops es ben amarga
y per res te aturadó.
Treu caps de brot de las lletras
y del teatro treu los poétas
sense mirar ocasions
sega arréu las sevas vidas
y 's burla quan prenen midas
y quan resan oracions
Ella segueix imperterra
hont hi ha pau, dintre la guerra,
á la casa sense pá,
hon nedan en la abundancia
ahont reina la ignorancia
allá hon viu un cap ben clá
y fins dintre LA TOMASA
ab la seva dalla passa
sega aquell genit festiu.
Ell que tan ple d' alegria
las sevas planas omplia
ha fugit já ¡pobre Escriu!
Que Deu lo tingui á la gloria
que jo dintre la memoria
tinch un recó, y de tu esclau,
com una encesa lluherna
farás Escriu vida eterna.
Descansa, descansa en pau.

RAMONET del CAFÉ.

A la memoria de
MARIAN ESCRIU Y FORTUNY

Ab l' anima condolguda
y aclaparat pe 'l dolor
agafo ma pobre ploma
per expressá 'l dol del cor.

¡Bon Escriu! descansa en pau
¡descansahi qu' á n' aqueix mon
tot, es farsa, tot mentida;
tot; sols s' enclou en la mort.
Mes, no! ino has mort per nosaltres
no, ben volgut escriptor,
puig mentres la Patria visqui
viurán tas composicions,
que, las conservarem per sempre
grabadas en nostre cor

¡Ja del gran jardí del art
sens ha marcit altre flor!

VICENTS CALDÉS ARUS

Pera D. Mariano Escriu y Fortuny

Jo no tinch, pobre de mi,
com molts altres un jardí
ahont hi creixen grans poesias.
Amich Escriu; en ta vida
honrada y lleal sens mida
be prou, be prou que ho sabias.
Aïxis, donchs, no puch portarte
com altres podrán posarte
en ta tomba una gran flor,
porto aquesta, no val gayre,
mes recull-la que per flayre
du sencer tot lo meu cor.

MONTABLIZ,

Barcelona 27 Setembre 1902

Amichs de LA TOMASA. Atrafegat en mas ocupacions de *Bolsa*, fins ara no m' he enterat de la trista nova de la mort del malaguanyat Escriu y Fortuny, y m' apresso á enviarvos el pésam ab tot el sentiment del meu cor; sentiment que el cop de la sorpresa ha fet encare més dolorós.

Ab l' Escriu s' ha perdut un bon poeta, un gran entusiasta de la literatura, un excelent amich y un treballador infatigable.

Pochs, com ell, tenen tan expontánea l' ánima, y 's senten tan lliures de pretensions, desprecis y envejas.

Pochs, com ell, ab tan carinyo donan la má als petits, alentan als que pujan y saben admirar lo admirable.

Pero m' adono de que no hi há per que citarvos las condició del pobre Escriu, quan vosaltres, com ningú las hi deviau veure, vos en gaudiau, y las anyorareu sempre.

De mi sé dirvos que, encare que poch companys, sens dupte per lo molt que 'ns allunyavan las nostras feynas, eram bons amichs y 'ns estimavam moltíssim.

Ab la seva mort ha caygut un bon puntal de la literatura popular, y hi veig la posta d' un poeta inspirat, ab filigranas d' artista.

Al Escriu, ben bé en aquest aspecte, no 'l coneixia tothom. La lluyta de la vida no li permetia gronxarse gayre en els esplays del seu cor ni en els refinaments de sa ploma. Al Escriu en tot son valer no més l' admiravam els que ja li sabíam.

Jo vos envío de tot cor el pésam per la seva mort, y vos prego que 'l feu extensiu en nom meu á la viuda, ma respectable D.ª Dolors Riera.

Vostre affm.

R. SURIÑACH SENTIES.

Y á la pobre viuda y á tots vostés envia també son pésam ab tota l' ánima per la dolorosa pèrdua del espós y del company, son affm. amich y S. S.

RAMÓN SURIÑACH BAELL

Sr. D. Ramon Estany.

Barcelona

Molt Sr. meu y amich: Enterat de la mort del benvolgut amich en Marian Escriu Fortuny (Q. L. P. G.) admeti vosté y cós de redacció lo pésam més sentit de son affm. servidor mich.

Q. S. M. B.

J. ROIG CORDO MI.

Al Sr. D. Ramon Estany.

Volgut é aymat Senyor meu;

Sento molt, pero molt la pèrdua del may prou plorat Escriu.

Ab sa pèrdua he perdut lo mestre.

¡Descansi en pau!

RAMON AMORÓS ESTEBANELL.

Al Sr. D. Ramon Estany.

Barcelona

Molt Sr. meu: Tractantse d' un escriptor com lo Sr. Escriu (Q. E. P. D.) no puch menos que mostrarli lo meu sentiment, puig era un dels meus predilectes.

Consti 'l men pesar per vosté y la familia del difunt.

Junt ab aquesta li remeto lo meu consol y una proba de gratitut

Queda á las sevas ordres S. S

RAMON MIRÓ.

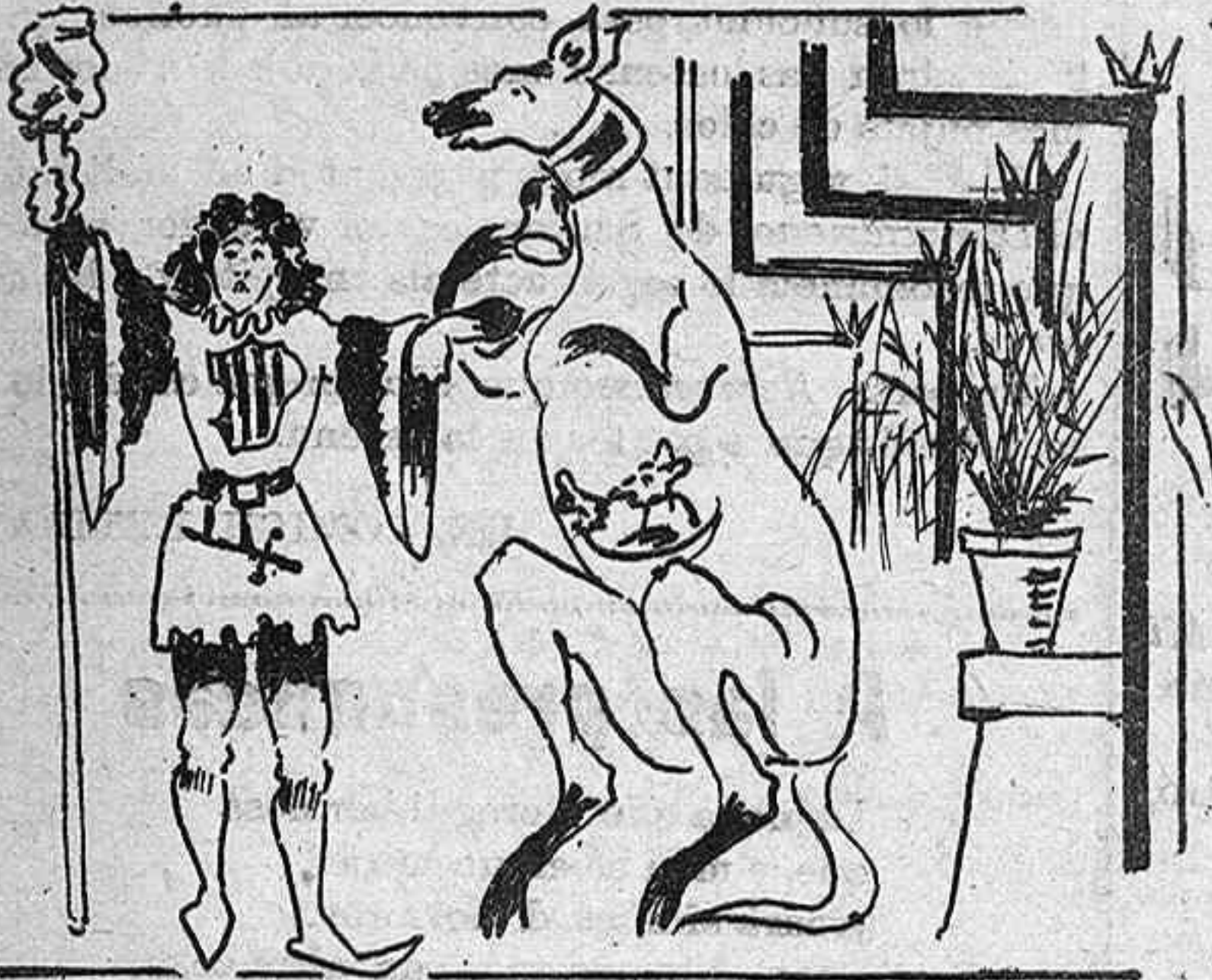
A la memoria d' en Marian Escriu Fortuny

(Q. A. C. S.)

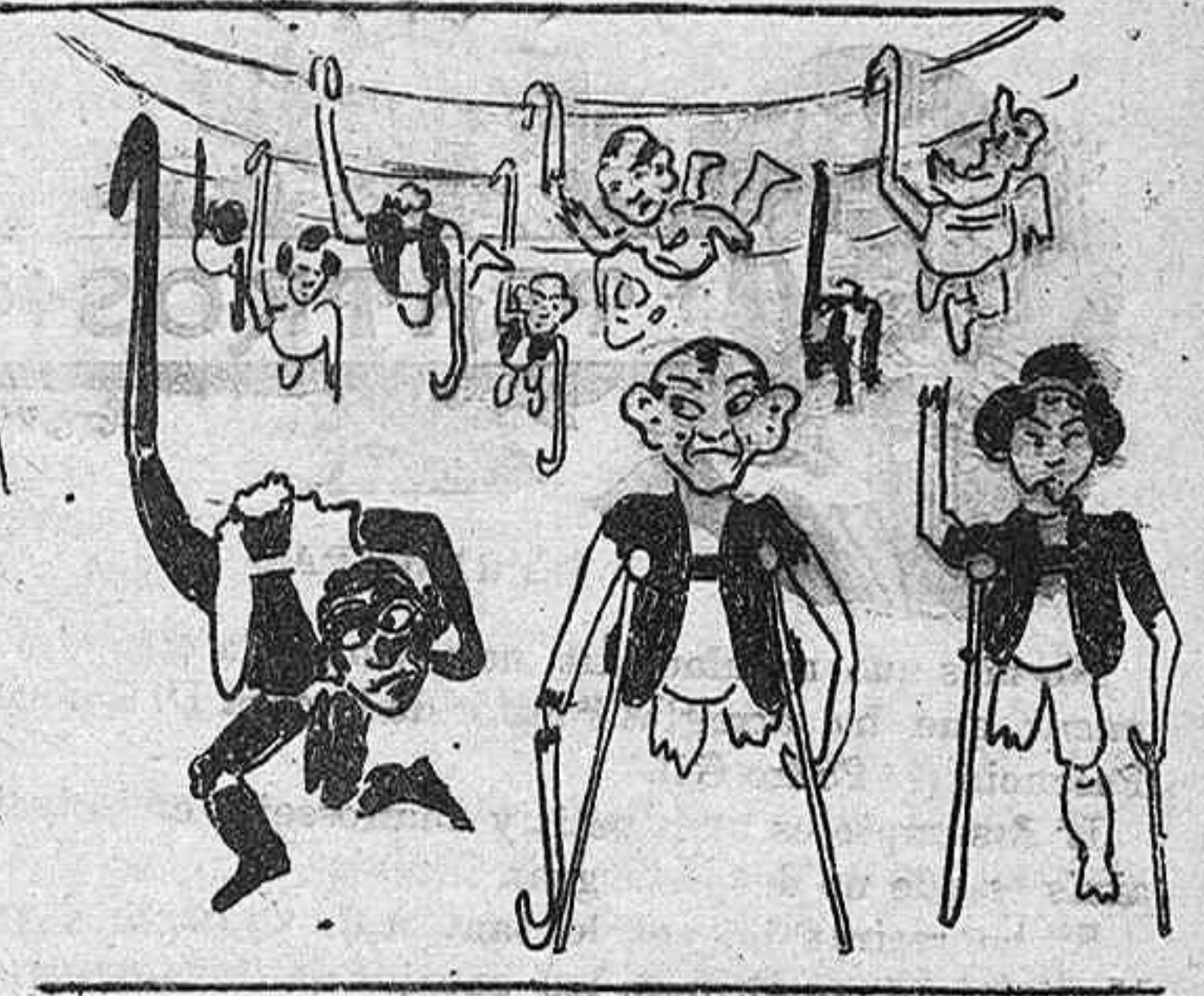
Digne de tu no tinch res,
ni bellesa en la paraula,
concepció en lo pensament
ni manera d' expressarme
per dir del modo que 't vol
¡com te volia mon ánima!
Si bon amich, m' has deixat
lo cor plé de fel amarga,
y quant mes vaig recordant
nostra amistat ferma y llarga
mes amargueja eixa fel,
mes lo recort m' aclapara,
mes sento lo be perdut,
mes ploro l' amich que 'm falta.
¡Pobre Marian! Tu tant bó,
tu aquell Escriu que cantares
la Fe, la Patria y l' Amor
ab forsa al magi arrencada,
ab alé ferm de ton cor,
ab foch ardent que abrusava
y avuy ert, mut, estirat;
blanch com figura de marbre,
sens batiment en lo pols,
sens mohiment, sens paraula,
sense pogué senti 'l plor
d' aquella esposa que aymavas,
de la filleta del cor
que plorant crida al seu pare
y aquest ingrát! no respón
perque no está entre nosaltres.
¡Adeu, bon amich, adeu!
L' amich d' aquell temps te parla,
del temps en que ple de foch
lo mateix cor y esperança
corriam l' *albur* del mon
y res nos enquerava.
¡Qui 'n mal m' has fet bon, amich!
¡Com m' has trossejada l' ánima!
¡Si 'n deu ser d' amarch mon plor
que saben á fel las llagrimas!
¡Adeu bon amich, adeu,
no 't faltarán mas pregarias!

JOSEPH ABRIL VIRGILI.

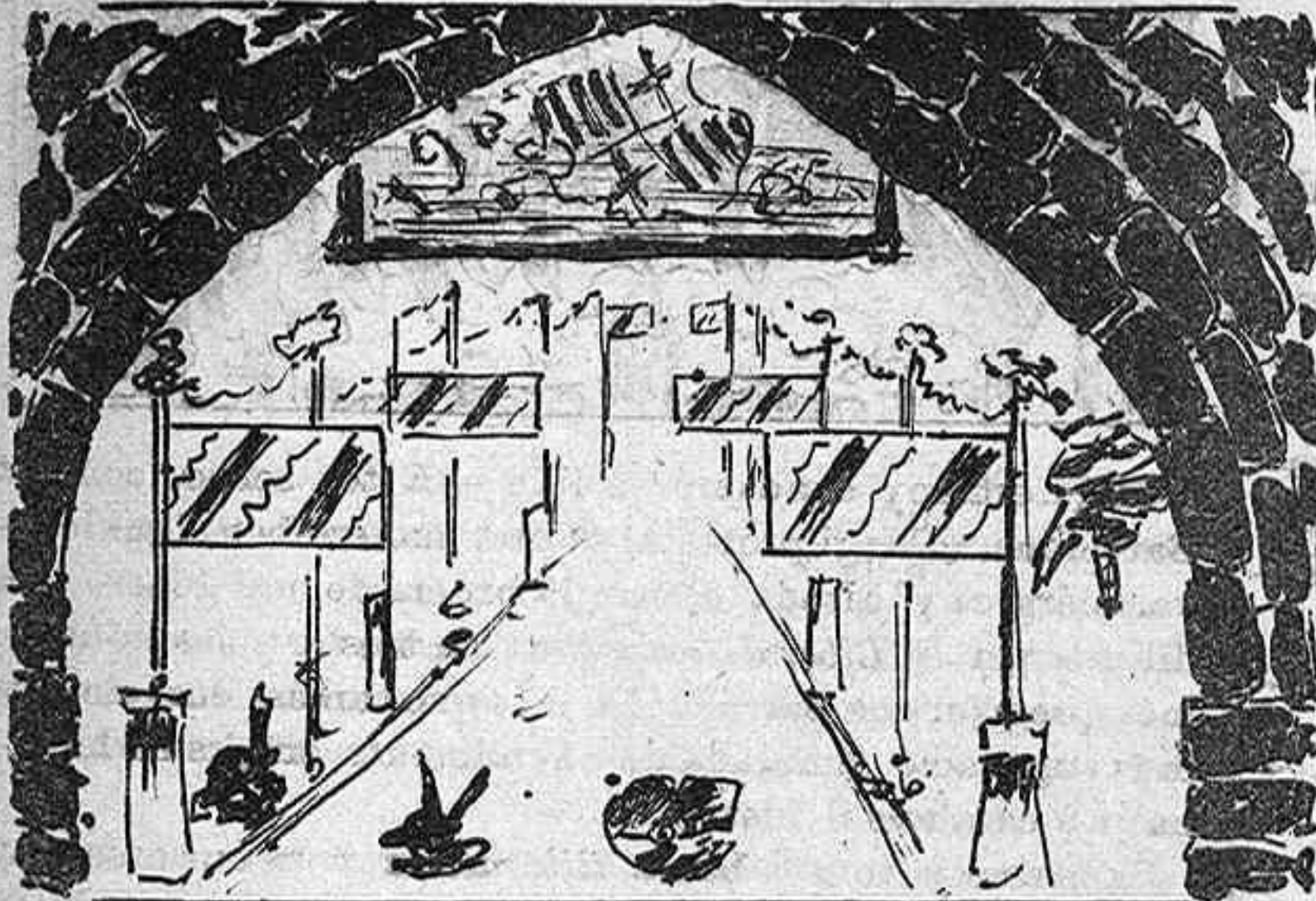
GARRERS GUARNITS

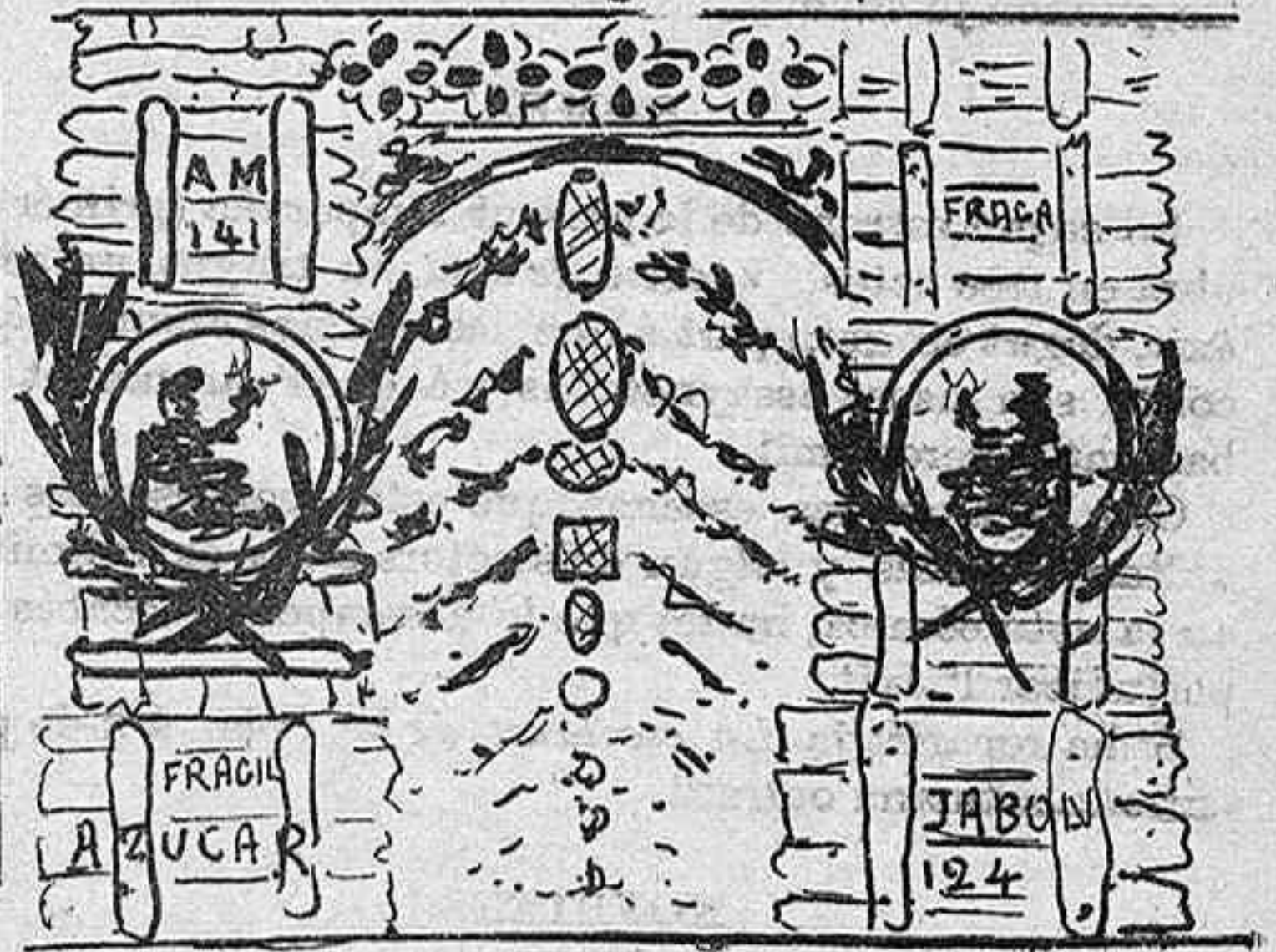
Escolti senyór Oliva,
escolti senyó Escalé:
¿un patje guardant canguros
pe 'l de l' Unió, anava bé?

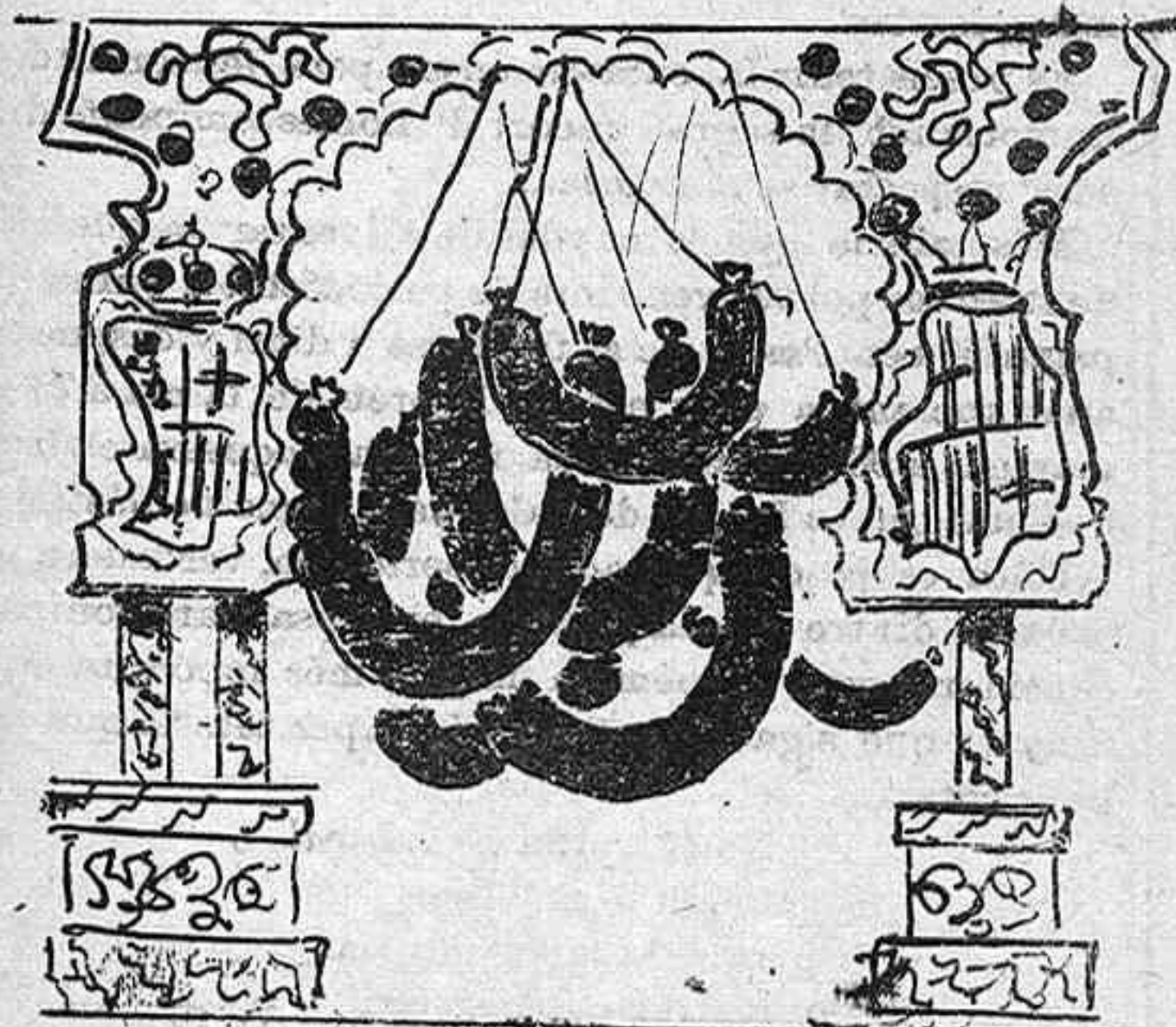
Diu que 'l de la Boquería
volia sé un gran bazar
y em vá semblá una derrota
d' inglesos... en el Transwaal.

De gust la Portaferrissa,
pro la execució molt mal
y tot el cartró fet sopas
l' ha... *daixó*, Senyó Vidal.

Globos de infinitas formas,
dugas pilas de caixóns
y molt vert, vá ser l' ornato
del espayós carrer Nou.

Lo d' Hospital per sa entrada
era un succulent carrer
semblava ab sas butifarras
tenda de cansalader.

El de Boters á la entrada
un magnífich elefant...
que descansat quedaria
l' atrecista Galceran.

No més que regular èxit ha obtingut la comedia *Mi nuera* que ha arreglat l'autor de la casa D. Ceferino Palencia (?) Pedro Gil.

L'assumpto es molt petit y manosejat en lo teatro, aixís es que no despertá gran interés

S'ha retirat ja, per lo tant *señale la tierra lijera*. Mentrestant se últiman los ensajos de *Los sinvergüenzas* comedia de Augier, arreglada per lo Sr. Palencia-Gil, s'han donat algunas representacions de *La reina y la comedianta*, obra primorosament escrita y de versificació brillant, original del Sr. Cavestany y que nostre públich ja coneix.

ROMEA

Lo segon estreno de la present temporada (primer de obra en tres actes) *Vocació de sant*, ha tingut un petit èxit, degut en gran part á que las escenas cómicas que conté son massa assaynetadas y á que l'argument es bastant inverossimil.

Com siga que las escenas que están bon escritas resultan pesadas y algun dels actors s'ha extralimitat en la nota cómica, ha fet que lo desempenyo acabés de perjudicar l'èxit.

S'ha repartit ja *Lo escolanet de la Pobla* á fi de posarlo la setmana entrant.

NOVETATS

Anillo mágico tots los dias y á cada representació lo simpatic cartell de *Quedan despachadas* ect. ect.

Sigui la enhorabona Sr. Elias y... vaji tirant que la primera que ha fet hi ha estat del tot acertat.

TIVOLI

(CIRCO EQUESTRE)

L'èxit del dia y de la temporada ho resultan los jermans Fredianis que encare que contractats per solament 15 funcions, creyém que haurán de sentar carta de naturalesa entre nosaltres puig ab sos difícils treballs han entusiasmats de un modo extraordinari y creyém que la Empresa se vourá obligada á refermar més d'una vegada sa contracta.

Los Fredianis son de lo mes notable que hi ha hagut en circos-equestres.

Ab tot y tan extraordinari èxit, lo Sr. Alegria no 's dorm en presentar novetats y pera avuy anuncia lo debut de la troupe *Fillis* y prepara lo de la clarividenta *Nenina* y de Mr. Bermudez.

GRAN-VIA

Gran espectació hi havia pera veurer y admirar á la hermosa *Iggius* y si bé la obra de debut *F. F.* no 's pres-

ta pera demostrar las aptituts de una gran actriu, hi hagué lo suficient pera convencer al públich, que no l'arredran las escenas mes peliagudas, ni los xistes mes pujats de color.

F. F. d'argument molt paregut si bé molt inferior al *Divorcièmonos* de Sardou, es un verdader *vaudeville* que recomaném lo segon acte als ensopits y á las *disperas*.

En porta *Il paradisso* que diuhen que es de lo mes *marvellós* que 's pot fer en la escena.

UN COMICH RETIRAT

A las presumidas

La noya que 's cregui hermosa
que 's miri bé en un mirall
veurá si n' es d'horrorosa
quan al temps que... un'altra cosa,
se li escapi algún badall!

QUIMET DE LAS COPLAS.

Molt estrany, é incomprendible es á tot serho, com tot Barcelona no hagi protestat d'una manera ben significativa, enérgica y airada contra la broma de mal género feta dilluns per *El Liberal* describint en tres articles irónichs; més que irónichs, sarcástichs; més que sarcástichs, cinichs; la inauguració simulada de monuments erigits en homenatge á catalans il·lustres.

Se necessita tota la barra *Uliberalisca* pera burlarse tant descaradament de nostre poble ridiculisant á nostra ciutat ahont vingué á explotar los sentiments humanitaris y caritatius ab aquella *corrida* benéfica á favor dels pobres, qual producte havia d'exterminar la mendicitat... y encare han de presentar 'ls comptes que importavan moltes mils pessetas!

Es precis tenir la cara de cuyro pera fer servir de tema humorístich lo sagrat recort d' homes eminentes difunts sens' respectar sa memoria...

Més valdria que 's cuydés de solventar la qüestio pendent ab los pobres venedors de periódichs, á quins 'ls feya pagar 50 céntims la *ma* al fundarse 'l diari y despues 'ls ha anat xuclant la sang posant lo préu de la *ma* á 75 y últimament á 90, sítiant per la miseria á aqueixa classe de la Societat qu' es la més desvalguda y digna de llástima.

Hora es ja de que aqueix periódich, verdadera planta exótica dintre 'l camp de la premsa barcelonina, siga considerat com l'enemich imprés més hipócrita de Catalunya y que siga tractat com á tal per tots 'ls que siguém bons catalans.

No compréu *El Liberal*
si voléu llegi 'l diari,
perque es fals y deslleal
y rastrear y estrafalari.

Encare que 's tracti del nostre carré y vulga algún mal intencionat suposar que parlém per enveja, ens consta positivament que 'l Jurat ó Comissió dictaminadora que ha entés en lo de premiar 'ls carrers més ben presentats, volia concedir un premi al carré de Sant Ramón, sino que al anotarlo s' apuntá 'l carré d' Espalter, que ¡vaja! no tenia res d' artistich, ni d' acceptable sisquera.

De modo que un senzill erro de ploma féu cometre un bunyol al Jurat, bunyol ridicul á tot serho.

¡Y pensar que per 10 céntims venen la Guia dels carrers y plassas de Barcelona y *pueblos agregados*...!

*

En cambi 'l ditzós Jurat premiá també als carrers de 'n Roig, Claveguera, Plassa del Padró y altres, sense haver-se tornat rojos de vergonya 'ls senyors que 'l forman.

¡Sobre tot premiar á una clavaguera!

¿Ahont tenian 'l nas... y 'ls ulls, senyors del Jurat?

*

Y vá de més premis.

La celebrada «Masia catalana» punt de reunió de tots 'ls vehins y forasters, ha quedat ressagada ab una medalla de plata de *bona minyona* y prou.

Aqueixa si que no me la empasso, aquí hi devia haver algun gat tancat á la carbonera ó dessota l' ascó; perquè si 'l riu ó *pi-pi* del carré de Mercaders vá guanyar 100 manxegos, la Masia n' havia de guanyar 'l do-ble... ó tants al menos. perquè era un digne complement de la pensada dels Mercaders.

Ja preguntaré 'l perquè á n' en Moritz, que ja m' ho dirá... *de missas*.

*

Item

Lo premi guanyat per lo carré de Brosolis es ben guanyat perquè...; ho es per tots conceptes,

Y no perquè siga amich nostre 'l senyor Sanromá, hém de deixar de consignarho.

Perqué vegi nostra imparcialitat, tant com lo felicitem per sa obra model del carré de Brosoli, lo censurém per haverla explotat desde disapte passat fins al dimars, fent pagar un ral lo visitar aquell ja célebre passa'je... passatjer.

Tant es aixís que fôu censurat per tots 'ls enemichs dels monopolis artistichs.

Y més encara, per tractarse d' una via pública.

Al pa, pa...

Y dispensi, Sanromá.

*

Acabo de llegir en un diari de la Xina que s' ha verificat un desafió á tot drap entre un General... xino y un periodista del carré de la Boqueria ¡dich! del Japó.

A la quènta allí, fan com aquí; no més s' esgarrinxan, y devegadas ni aixó.

Sembla que ab motiu de lo enrabiats qu' estavan 'l xino y 'l japonés (qu' es molt trempat,) 's varén agafar de las mans y 's váren estrenyer ben bé fentse 'l *marica* y... cap á la fonda falta gent.

Lo Ministre de la Guerra de la Xina diu que ha felicitat al General desafiado per lo bé que ha defensat 'l honor de la classe.

Y aixó que tenia pó 'l poble xino que s' haurian fet xinxinas 'ls contendents.

¡Ja no haurian de ser xinos per enganyarlos com á tals!

*

¿Varen veure la cabalgata?

Valia la pena de véurela, sino que molts no váren poguer, porque quan vá passar per 'l puesto ahont estavan parats desde las 6 de la tarde, ja havian trencat 'l primer són.

Llástima del retrás que duya aquella manifestació artística y de la falta d' organisació de la mateixa, que motivá no 's pogués apreciar tot lo seu valor y efecte.

Si, com se diu tornés á sortir, fora d' alabar que 'ls organisadors subsanéssin certas faltas y defectes de bulto que la féren desmereixer bon xich.

Sigué 'l número més important de las festas,

Sino que sigué un número que 's vá llevar massa tart

Y 's vá retirar massa... idem.

*

Lo dissapte últim va passar á millor vida D. Andreu Spiek, pare polítich del nostre company D. A. Guasch Tombas.

Doném lo mes sentit pésam á tota la familia del finat.

*

Un dels premis mes justament concedits per lo Jurat de la Comissió de festas de la Mercé, sigué sens dupte lo que s' otorgá al reputat fotógrafo del carrer de Pelayo. senyor D. J. E. Puig, per l' adorno brillantíssimament artistich del seu balcó.

No exagerém al afirmar que tots 'ls transeunts quedavan encantats devant d' aquella rica balconada derrotxadora de verdader bon gust.

Tant en la part artística com en la luxosa, lo balcó de ca 'n Puig se n' ha endut la palma-

Encare que li sápigra greu al elefant del Sr. Aurigema.

(Consti que 'ns referim al magnífich paquidermo que *trompejava* en lo balcó de 'n Francisquet.)

Tóquila, senyor Puig.

*

L' industrial senyor Mañá, del carré de Sant Pau, constructor de sillóns pera inválits y á més individuo de la Creu Roja, ha donat proba ab motiu de las passadas festas, d' una filantropia *sui generis*.

La proba es que se 'ns diu vá repartir pans als pobres divendres passat; y, encare que 'l *bono* marcava pans de 3 lliuras, no pesavan més que un kilo; de manera que dins de sa generositat, *pispara* mitxa lliura á cada pobre. A major abundament, vá anunciar 600 pans y se 'n repartiren 400.

Pera fer més filántrópich (?) l' acte, ho féu ab tota la ostentació possible, havent montat un tablado y en ell formava guardia d' honor una secció del batalló infantil y posava en filera als mendicants un' altra secció de municipals de peu, mentres que custodiavan 'ls boca-carrers dos de á caball.

Actes humanitaris d' aquesta naturalesa ó millor dit de tanta barra, no necessitan comentaris.

Suscripció

pera benefici de la viuda y fills del malograt poeta en

Marian Escriu y Fortuny.

Queda oberta en nostra Administració

6, S. RAMON, 6

La setmana entrant comensarém la llista.

GABETERS CONTRAPUNTATS

—Lo teu café es un veneno.
—Lo teu reventa á la gent.

Trobo que tan ell com ella
han parlat perfectament.

¡BON VENTI!

L' han cargolat de tal modo
en la fonda en que ha posat,
qu' igual que si l' empaytessin,
volant, fuig de la ciutat.